DZIENNIK URZĘDOWY
OBWODU OLKUSKIEGO

Prenumerata kwartalnie 3 Korony. **Nr. 9.** **Olkusz, 1. maja 1916.**

Część urzędowa.

Część nieurzędowa.

174.

Do ludności Jeneralnego Gubernatorstwa!

Jego c. i k. Apostolska Mość, mój Najmiłościwszy Pan, raczył najłaskawiej zamianować mnie namiestnikiem Galicyi. Ustępuję przeto ze stanowiska jenerał-gubernatora.

Nie łatwo przychodzi mi opuścić ten kraj, do którego tak się przywiązałem.

Zarząd wojskowy starał się pod mojem kierownictwem według możności łagodzić w tym kraju skutki wojny, wspomagać w obecnych ciężkich czasach warstwy ludności, potrzebujące pomocy, jakoteż, o ile okoliczności na to pozwalają, sprowadzić na normalne tory gospodarcze i kulturalne życie tego kraju. Dalszy ciąg tej pracy składam z całem zaufaniem w ręce swego następcy.

Wielu z pomiędzy Was popierało mnie gorliwie i ofiarnie w pracy dla dobra publicznego. Tym wszystkim dziękuję za to w imieniu własnem i ogółu.

Powaga, zdolności i gorliwość, które przy tej wspólnej pracy u wielu obywateli kraju z radością stwierdziłem, pozwalają powziąć jak najlepsze nadzieje co do przyszłości tego kraju.

Dziękuję również całej ludności za jej prawie że bez wyjątku nienaganne zachowanie się.

Żegnam Was zatem serdecznie i życzę temu krajowi błogosławieństwa Bożego; oby się pięknie rozwijał i doznał szczęśliwej przyszłości.

Lublin, 23. kwietnia 1916 r.

Eryk br. Diller, w. r. Jenerał-Major.

175.

Rozporządzenie Naczelnej Komendy Armii z dnia 23 kwietnia 1916.

Wprowadzenie czasu letniego na rok 1916.

Na mocy udzielonego mi upoważnienia, przez Najwyższą Władzę cywilno-wojskową zarządzam dla okupowanego obszaru Polski, znajdującego się pod Zarządem wojskowym austryacko-węgierskim co następuje:

§ 1.

Na czas od 1. maja do 30. września 1916 r. wprowadza się wyjątkowy rachunek czasu (letniego).

Mianowicie dzień 1. maja 1916 r. rozpoczyna się 30. kwietnia o godzinie 11 w nocy według dotychczasowego zegaru, dzień 30. września kończy się z upływem 1 godziny po północy według czasu niniejszem rozporządzeniem ustalonego.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk m. p.
Marszałek polny porucznik.

Zarządzam przeto, aby wszystkie zegary publiczne używane dla wskazywania czasu miejscowego lub kolejowego cofnięto o jedną godzinę wstecz, co będzie miało moc do końca września b. r.

We wszystkich miejscowościach, w których czas miejscowy różnił się od czasu kolejowego i pocztowego i od t. zw. czasu środnioeuropejskiego, różnice te mają być zachowane także nadal w stosunku do czasu wprowadzonego niniejszem rozporządzeniem.

Rozporządzenie niniejsze winno być bezzwłocznie ogłoszone przez Duchowieństwo z ambon i przez naczelników gmin w całym obwodzie według przyjętego zwyczaju.

176.

Ofiary.

Dla biednej ludności izraelickiej w Ogrodzieńcu przyznałem miesięczną zapomogę w kwocie 30 koron, a w Skale 50 koron.

Na koszta utrzymania szpitala św. Błażeja w Olkuszu udzieliłem zaliczkę w kwocie 4.000 koron, a na koszta urządzenia i utrzymania szpitala epidemicznego dla chorych na tyfus plamisty w Pilicy 1.000 koron.

177.

Ogłoszenie.

C. i k. wojskowe Generał-Gubernatorstwo rozporządzeniem z dnia 9. lutego 1916 r. C. Nr. 2889 zaleciło niektóre książki wydane przez Towarzystwo im. X. Piotra Skargi w Krakowie, które szczególniej nadają się do bibliotek szkolnych i jako nagrody dla uczniów.

Zwraca się więc uwagę Zarządów szkolnych i czytelń na wydawnictwa tego towarzystwa, których rozpowszechnienie zwłaszcza między ludnością wiejską może przynieść wielki pożytek pod względem oświatowym i moralnym.

Spisy książek i zamówienia kierować do Towarzystwa Piotra Skargi, Kraków, ul. Kanonicza l. 17.

178.

Ogłoszenie.

Urząd wywiadowczy c. i k. Wojsk. Gener. Gubernatorstwa w Krakowie przeniósł się do Rynku linia C-D L. 19. Adres telegraficzny i numer telefonu pozostaje niezmieniony.

179.

Obwieszczenie.

Na podstawie § 23 rozporządzenia Najwyższego Wodza armii z dnia 24. lutego 1916 o służbie pocztowej i telegraficznej ustanowione zostały od dnia 10. kwietnia b. r. następujące opłaty za doręczenie telegramów prywatnych w siedzibie urzędu telegraficznego:

w dzień . . . . 10 hal.
w nocy . . . . 20 hal.

Za porę nocną uważa się czas od 10 godz. wieczorem do 6 godz. rano.

180.

Obwieszczenie,

tyczące się podań o wywóz artykułów aptekarskich i środków leczniczych.

Wskutek pisma c. i k. Centralnego biura dla obrotu towarowego austr.-węg. oku-

powanych krajów Polski w Krakowie, ulica Długa 1. Nr. 5756, z dnia 6. kwietnia 1916 i w uzupełnieniu obwieszczenia, umieszczonego w Dzienniku urzędowym Nr. 8 z dnia 15. kwietnia 1916 artykuł 161 — podaje się do wiadomości wszystkich aptekarzy Obwodu Olkuskiego, że do podań o wywóz artykułów aptekarskich i środków leczniczych, które należy wnosić wprost do wymienionego Biura Centralnego, trzeba dołączyć siedm odpisów zamówionych leków i artykułów.

Załatwienie podań, do których nie dołączy się wymaganych siedmiu odpisów zamówienia, ulegnie kilkumiesięcznej zwłoce.

181.

Do wszystkich urzędów gminnych!

Pism służbowych, które adresowane są do zarządów szkół, nie wolno otwierać funkcyonaryuszom gminnym, gdyż w przeciwnym razie pociągnięci zostaną do surowej odpowiedzialności.

Tego rodzaju pisma mają być doręczane bezpośrednio odnośnym zarządom szkół t. j. nauczycielom kierującym.

182.

Godziny urzędowe

w c. i k. Komendzie Obwodowej w Olkuszu.

Od 1. maja b. r. zaprowadza się w c. i k. Komendzie obwodowej w Olkuszu następujące godziny urzędowe:

Przed południem od godziny 8'30—12'30.
Po południu od godziny 3—6.
Audyencye u Komendanta obwodu:
Codziennie od 11'30—12'30 w południe.
Posłuchania u referentów:
Codziennie od godz. 9—12 przedpołudniem;
od godz. 3—6 popołudniu.

Godziny urzędowe w urzędzie pocztowym w Olkuszu.

Godziny urzędowe dla stron w etapowym Urzędzie pocztowym i telegraficznym w Olkuszu od 2. maja b. r. ustanawia się jak następuje:

W dnie powszednie:
Od godz. 8—11'30 przed południem;
od godz. 2—6 po południu (Oddział pieniężny tylko do 5 godz.).
W niedziele i święta:
Od godz. 8—11 przed południem;
od godz. 3—4 po południu (telegraf).

183.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z dnia 24. lutego 1916,

o służbie pocztowej i telegraficznej.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

A) Organizacya.

§ 1.

Najwyższą władzą w sprawach pocztowych i telegraficznych w obszarze okupowanym jest Naczelna Komenda armii.

§ 2.

Dla zarządu spraw pocztowych i telegraficznych ustanowioną jest w siedzibie Generalnego Gubernatora c. i k. etapowa Dyrekcya poczt i telegrafów.

§ 3.

Dla wykonywania służby pocztowej i telegraficznej w obszarze okupowanym urządza się w miarę potrzeby c. i k. etapowe urzędy pocztowe i telegraficzne (etapowe urzędy pocztowe), podlegające etapowej Dyrekcyi poczt i telegrafów.

§ 4.

Etapowe urzędy pocztowe i telegraficzne w obszarze okupowanym działają:

1) jako poczty polowe w zakresie przewidzianym wedle postanowień instrukcyi służbowej E—47;

2) jako zakłady pocztowe dla ruchu prywatnego ludności stosownie do postanowień wyłuszczonych niżej pod B. i C.

Otwarcie każdego etapowego urzędu pocztowego i telegraficznego (etapowego urzędu pocztowego) dla ruchu prywatnego ogłaszane będzie w drodze rozporządzeń, w których wymieni się równocześnie rodzaj przedmiotów dopuszczonych do przewozu pocztą.

W zasadzie wszystkie owe urzędy pocztowe, które w nazwie urzędowej oznaczone będą nie liczbą porządkową, lecz wedle brzmienia miejsca ich siedziby, są otwarte dla ruchu prywatnego.

§ 5.

Ruch pocztowy i telegraficzny obejmuje przesyłkę dopuszczonych przedmiotów w obrębie obszaru okupowanego, we wzajemnym obrocie Monarchii austryacko-

węgierskiej, jako też w obrocie z okupowanym obszarem Serbii.

Od wypadku do wypadku będzie się też ogłaszać, czy i pod jakimi warunkami podjęty jest ruch pocztowy i telegraficzny w stosunku z państwami sprzymierzonemi i neutralnemi.

§ 6.

Cały ruch pocztowy i telegraficzny pozostaje pod dozorem wojskowym, który sprawują upoważnieni do tego oficerowie (wojskowi urzędnicy).

§ 7.

Naczelna Komenda armii zastrzega sobie prawo wstrzymania prywatnego ruchu pocztowego i telegraficznego ze względów wojskowych stale lub chwilowo jużto w poszczególnych urzędach pocztowych i telegracznych już też w całym okręgu administracyjnym, a to odnośnie do poszczególnych, lub też wszystkich gałęzi służby.

§ 8.

O ile nie będą wydane odmienne postanowienia, będą miały analogiczne zastosowanie przepisy obowiązujące dla austryacko-węgierskiej służby pocztowej i telegraficznej w Bośni i Hercegowinie.

B) Ruch pocztowy.

§ 9.

Z zastrzeżeniem zarządzeń wymienionych w § 7 przyjmują urzędy pocztowe w okupowanym obszarze:

1) karty korespondencyjne;

2) otwarte listy;

3) druki (gazety);

4) próbki towarowe;

5) przekazy pocztowe;

6) wkładki i czeki Pocztowej Kasy oszczędności;

7) otwarte listy wartościowe; te ostatnie, o ile pochodzą od prywatnych nadawców, mogą zawierać jedynie papiery wartościowe i dokumenty, które na dowód, iż nie są podejrzane, winny być zaopatrzone w odcisk stempla jednej z Komend wojskowych. Dołączanie natomiast jakichkolwiek pisemnych zawiadomień lub gotówki nie jest dozwolone.

8) pakiety w miarę szczególnych postanowień.

§ 10.

Z obszarów pocztowych austryackich, węgierskich i bośniacko-hercegowińskich jako też z ziem obsadzonych przez c. i k. wojska, można przesyłać pocztą do obszaru okupowanego:

1) karty korespondencyjne;

2) otwarte i zamknięte listy;

3) druki (gazety);

4) próbki towarowe;

5) przekazy pocztowe;

6) listy wartościowe;

7) pakiety bez podanej wartości wagi do 5 kg.

§ 11.

Kwestya, o ile listy polecone, listy wartościowe z gotówką, pakiety wartościowe, dalej pakiety za pobraniem albo o wyższej wadze są dopuszczone, będzie uregulowaną szczególnemi zarządzeniami.

§ 12.

Opłata pocztowa wynosi:

1) za karty korespondencyjne 5 halerzy;

2) za listy wagi do 20 gr.: 10 halerzy — ponad 20 do 250 gr.: 20 halerzy; opłata za listy polecone 25 halerzy prócz zwykłej należytości wedle wagi;

3) za druki wagi do 50 gr.: 3 halerze — ponad 50 do 100 gr.: 5 halerzy — ponad 100 do 250 gr.: 10 halerzy — ponad 250 do 500 gr.: 20 halerzy — ponad 500 do 1000 gr.: 50 halerzy.

Przedsiębiorstwom gazetowym może na ich prośbę zarząd pocztowy kraju nadania udzielić zezwolenia na przesyłanie dzienników za opłatą zniżonej należytości gazetowej.

4) Za próbki towarowe wagi do 250 gr.: 10 halerzy — ponad 250 do 350 gr.: 20 halerzy;

5) za przekazy pocztowe: 10 halerzy za każdych 50 koron;

6) za listy wartościowe:

a) należytość z tytułu wagi: 48 halerzy;

b) z tytułu podanej wartości: do 100 koron: 6 halerzy — ponad 100 do 600 koron: 12 halerzy — za każdych dalszych 300 koron: 6 halerzy;

7) za pakiety wagi najwyżej: do 5 kg.;

a) należytość z tytułu wagi: 60 halerzy;

b) z tytułu podanej wartości jak za listy wartościowe.

§ 13.

Powyższe należytości obowiązują aż do odmiennego zarządzenia na czas trwania stanu wojennego.

§ 14.

Wszelkie przesyłki podlegają przymusowi opłaty. Przesyłki nieopłacone wcale lub niedostatecznie opłacone nie będą przyjmowane ani dalej wysyłane, lecz będzie się je zwracać do miejsca nadania.

§ 15.

Opłatę pocztową za podlegające tej opłacie przesyłki pocztowe nadane w okupowanym obszarze, uiszcza się zapomocą pocztowych znaczków wartościowych.

§ 16.

Przy wszystkich przesyłkach pocztowych zakazane jest używanie mowy lub pisma utrudniających nadzór (pismo tajne, skrócone i t. d.). Co do używania cyrylicy w obrocie pocztowym miarodajne są ogólne przepisy o jej dopuszczeniu w publicznym ruchu. Doniesienia o stosunkach wojskowych jakiegokolwiek rodzaju są wzbronione. Przesyłki pocztowe, zawierające podobne zawiadomienia będzie się konfiskować, nadawcę zaś pociągnie się w każdym razie do odpowiedzialności w drodze karnej.

§ 17.

O tem, czy i w jakich rozmiarach odbywać się będzie doręczanie i awizowanie przesyłek przez pocztę, postanowią osobne zarządzenia władzy administracyjnej.

O ile niema zaprowadzonego doręczania i awizowania przez pocztę, winien adresat sam podejmować przesyłki w urzędzie pocztowym.

Które gminy mają wysyłać regularnie posłańców do urzędów pocztowych w celu nadawania wysyłanych i odbierania nadchodzących przesyłek mieszkańców, o tem postanowią Komendy obwodowe.

C) Ruch telegraficzny.

§ 18.

Telegramy państwowe nadawane w etapowych urzędach pocztowych i telegraficznych do armii w polu lub do miejscowości na obszarze ziem okupowanych jako też w obrębie Monarchii austro-węgierskiej i Bośni i Hercegowiny — są wolne od opłaty. Telegramy państwowe nadawane do zagranicy należy przyjmować za należytością kredytowaną.

§ 19.

Telegramy prywatne mogą być nadawane i doręczane wyłącznie tylko w mowie jawnej. Mają być ułożone w języku niemieckim, polskim lub węgierskim. Doniesienia o stosunkach wojskowych są zabronione.

§ 20.

Dopuszczalne jest:

1) wycofanie telegramów;

2) nadawanie telegramów pilnych;

3) uiszczanie przy nadawaniu także należytości na odpowiedź;

4) żądanie powtórzenia telegramu;

5) nadawanie telegramów o kilku adresach;

6) żądanie zawiadomienia o otrzymaniu telegramu;

7) żądanie wysłania telegramu dalej w ślad za adresatem;

8) żądanie wysłania telegramu dalej pocztą;

9) żądanie potwierdzenia nadania telegramu.

§ 21.

Należytość telegraficzna wynosi w obrębie wszystkich obszarów wymienionych w § 5, ustęp 1: za każde słowo 6 halerzy, najmniej jednak 60 halerzy za jeden telegram.

Z tytułu szczególnych zleceń nadawcy, wyszczególnionych w § 20 należy uiścić:

1) w razie wycofania telegramu:

a) którego jeszcze nie odtelegrafowano: 25 halerzy, resztę już opłaconej należytości zwraca się nadawcy;

b) który już odtelegrafowano — należytość za opłaconą telegraficzną notatkę służbową;

2) przy nadaniu pilnych telegramów — potrójną należytość za telegram;

3) przy opłacie telegraficznej odpowiedzi — należytość za telegram z odpowiedzią;

4) w razie żądania powtórzenia — czwartą część należytości za ten sam telegram;

5) w razie podania większej ilości adresów — po 50 halerzy za każdy odpis, zawierający najwyżej 100 słów, przy odpisach zaś liczących ponad tą ilość słów należy opłacić za każdą dalszą setkę słów każdego odpisu względnie jej część 50 halerzy;

6) jeśli nadawca żąda:

a) zawiadomienia telegraficznego o otrzymaniu telegramu 60 halerzy, jeżeli zaś chodzi o pilne telegraficzne zawiadomienie go: 90 halerzy;

b) zawiadomienia pisemnego przesłanego pocztą: 35 halerzy;

7) w razie żądania dalszej wysyłki telegramu: należytość telegraficzną za przesłanie telegramu pod nowym adresem;

8) za dalszą wysyłkę telegramu pocztą nie płaci się nic;

9) za wystawienie potwierdzenia nadania telegramu 10 halerzy.

§ 22.

Należytości telegraficzne winien z reguły opłacić z góry nadawca.

Od adresata pobiera się tylko należytości:

a) w razie złączenia lub zmiany wyrazów wbrew duchowi języka;

b) z tytułu wynagrodzenia posłańca (§ 23).

§ 23.

Telegramy do adresatów w siedzibie etapowego urzędu pocztowego i telegraficznego doręcza się za pobraniem odpowiedniej należytości za doręczenie. Poza siedzibą tego urzędu (w zamiejscowym okręgu doręczeń) doręcza się telegramy o ile możności przez posłańca,

którego wynagrodzić jest obowiązany adresat a to wedle osobnej, w tym celu ustalonej taryfy.

D) Wejście w życie niniejszych przepisów.

§ 24.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dnia 1. marca 1916.

Z dniem tym przestaje obowiązywać rozporządzenie Naczelnego Wodza armii o służbie pocztowej i telegraficznej z dnia 7. marca 1915.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

184.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 8. marca 1916,

dotyczące posiadania broni, amunicyi i materyałów wybuchowych.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko - węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Ktokolwiek powziął w jakibądź sposób:

1) gdzie jest przechowana broń, amunicya lub materyały wybuchowe, które należało oddać w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4, Dz. rozp., a których nie oddano, lub

2) że ktoś takie przedmioty posiada lub przechowuje;

obowiązany jest donieść Komendzie obwodowej lub Komendzie posterunku żandarmeryi swego miejsca zamieszkania o miejscu przechowania lub o osobie posiadacza lub przechowującego i podać przytem wszystkie wiadome mu bliższe okoliczności.

Doniesienie musi nastąpić w ciągu trzech dni od chwili, kiedy obowiązany do zgłoszenia dowiedział się o przechowaniu.

§ 2.

Kto przechowuje lub nosi broń, amunicyę lub materyały wybuchowe, nie będąc do tego upoważniony w myśl rozporządzeń Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4, Dz. rozp., lub 29. listopada 1915, Nr. 44, Dz. rozp., popełnia zbrodnię i będzie karany sądownie — o ile czyn nie podlega surowszej karze według ustaw wojskowych — więzieniem od sześciu miesięcy do pięciu lat. Obok kary więzienia może być nałożona grzywna do dziesięciu tysięcy koron.

Przekroczenia § 1 niniejszego rozporządzenia karane będą — o ile czyn nie podlega surowszej karze według ustaw wojskowych — przez Komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

§ 5, ust. 2 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4, Dz. rozp., jest uchylony.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

Według § 2 ustęp 1 jest kara administracyjna aresztem lub pieniędzmi za przekroczenie noszenia broni, amunicyi lub materyałów wybuchowych zniesioną; każde przekroczenie rozporządzenia według § 2 będzie bezwzględnie karane ciężkiem więzieniem, jak również w razie działania na szkodę armii Austro-węgiers. lub sprzymierzonych, dania pomocy nieprzyjacielowi w jakikolwiek sposób, będzie karane karą śmierci przez powieszenie.

185.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 8. marca 1916,

w sprawie zmiany rozporządzenia z 7. marca 1915. Nr. 6. Dz. rozp., dotyczącego spraw oświaty.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko - węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

W miejsce § 1 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 7. marca 1915, Nr. 6 Dz. rozp., wchodzą następujące postanowienia:

§ 1.

Najwyższe kierownictwo i nadzór w sprawach oświaty i wychowania sprawuje c. i k. Zarząd wojskowy.

Nadzór nad szkołami, które pośredniczą wyższe wykształcenie, jak ogólne wykształcenie ludowe, lub które wymagają od uczniów, mających być przyjętymi, co najmniej tych wiadomości i uzdolnień, które daje szkoła ludowa, wykonuje bezpośrednio Generał-Gubernatorstwo, nadzór nad innemi szkołami zaś Komenda obwodowa.

Artykuł II.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

186.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 3. kwietnia 1916,

dotyczące robót przy uprawie pól i żniwach.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko - węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

Przymus gospodarstwa rolnego.

Kto rozporządza gruntem rolnym, winien ten grunt należycie uprawić i dbać o racyonalne zużytkowanie zbioru.

Artykuł II.

Komisye gospodarskie.

§ 1.

Cel i uprawnienia.

Dla rychłego i celowego zabezpieczenia robót polnych ustanawia się komisye gospodarskie.

Obowiązkiem ich jest:

1) stwierdzić ilość istniejących środków do prowadzenia gospodarstwa i sił roboczych i ustalić niepokryte zapotrzebowanie tychże;

2) dostarczyć sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa dla tych gruntów, które nie mogą być zagospodarowane własnemi siłami przedsiębiorstwa, do którego należą;

3) zabezpieczyć gospodarstwo rolne na gruntach opuszczonych lub nie zagospodarowanych.

Urząd członka komisyi gospodarskiej jest honorowym i nie można się od niego uwolnić.

§ 2.

Skład komisyi.

Dla każdej gminy ustanawia się z reguły jedną komisyę gospodarską. Komendant obwodu może połączyć kilka gmin w obszar jednej komisyi.

Każda komisya składa się z pięciu do siedmiu członków, zamieszkałych w jej obszarze urzędowym.

Komendant obwodu mianuje członków komisyi, a na ich wniosek, przewodniczącego.

O ustąpieniu członka winna komisya natychmiast donieść Komendantowi obwodu, celem zamianowania innego członka.

Komendant obwodu nadzoruje czynność komisyi gospodarskich, może rozwiązać komisye, które nie dopełniają swych obowiązków, składać z urzędu członków komisyi i zastępować ich innymi. Przeciw takim zarządzeniom Komendanta obwodu niema odwołania.

§ 3.

Uchwały.

Komisyę gospodarską zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby; do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność więcej niż połowy członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Jeżeli się takiej większości nie osięgnie, lub w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Uchwały wciąga się do protokołu, odpis protokołu przedkłada się Komendantowi obwodu.

Jeżeli nie można zwołać komisyi na czas, winien przewodniczący wydać w nagłych wypadkach potrzebne zarządzenia i donieść o tem komisyi na następnem posiedzeniu.

Artykuł III.

Gospodarstwo rolne.

§ 4.

Wzajemna pomoc w gminie.

Zapotrzebowanie rolniczych sił roboczych należy przedewszystkiem pokryć dobrowolną pomocą.

O ile to nie jest możliwem, winna komisya gospodarska przydzielić potrzebne siły robocze. Wszystkie osoby płci męskiej lub żeńskiej osiadłe w gminie, muszą na zarządzenie komisyi gospodarskiej wykonywać roboty polne w gminie.

Uwolnieni od tego obowiązku są:

1) duszpasterze, lekarze, akuszerki i osoby pozostające w służbie publicznej lub zajęte przy pielęgnowaniu chorych;

2) osoby, które z powodu swego stanu zdrowia nie nadają się do robót rolnych o które chodzi;

3) samoistni gospodarze i ich służba, o ile zatrudnieni są we własnem gospodarstwie robotami tego samego rodzaju;

4) posiadacze rolnych, przemysłowych lub innych przedsiębiorstw oraz ich pomocnicy, o ile są niezbędni do utrzymania w ruchu przedsiębiorstwa.

§ 5.

Siły pociągowe, maszyny i narzędzia.

Komisya gospodarska rozstrzyga, jakie siły pociągowe, maszyny lub narzędzia są zbędne w danem przed-

siębiorstwie gospodarskiem i może zarządzić, aby użyczono tychże innemu przedsiębiorstwu w tejsamej gminie, które potrzebuje ich pomocy.

§ 6.

Pomoc między różnemi gminami.

Komendant obwodu może zarządzić, aby zbędnych w jednej gminie sił roboczych lub pociągowych, maszyn i narzędzi użyczono potrzebującym ich pomocy przedsiębiorstwom z innej gminy.

§ 7.

Wynagrodzenie.

Robocizny i dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi są z reguły bezpłatne.

Osobom, które żyją z zarobku dziennego lub tygodniowego, lub których utrzymanie zawisłe jest od zarobku, przysługuje zapłata, którą wyznacza Komendant obwodu. Komendant obwodu oznacza także wynagrodzenie, które należy wypłacić w wypadkach godnych uwzględnienia za dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi.

Osoby, które mają roszczenie do zapłaty i inwentarze żywe i martwe, za których dostarczenie należy się wynagrodzenie, winny być użyte w miarę możności na takich posiadłościach, których właściciele, posiadacze lub użytkowcy rozporządzają środkami na wypłatę robocizny lub wynagrodzenia.

§ 8.

Zarząd przymusowy.

Grunta opuszczone oddaje komisya gospodarska osobom godnym zaufania (zarządcom przymusowym) w celu uprawy i użytkowania. Zarządcami przymusowymi mogą być także gminy lub inne korporacye. Większe obszary, których w ten sposób nie można zużytkować, bierze Komenda obwodowa w zarząd przymusowy na rachunek c. i k. Zarządu wojskowego.

Zarząd przymusowy kończy się z chwilą zebrania plonów. Zarządcom przymusowym przypada pełny dochód z gruntu; ponoszą jednak wszystkie wydatki połączone z gospodarstwem rolnem.

Grunta nie uprawione jeszcze 15. kwietnia 1915, jeżeli nie zabezpieczono ich racyonalnej późniejszej uprawy, mogą być uprawione przez Komendę obwodową, na rachunek właściciela, lub oddane w zarząd przymusowy w miarę postanowień tego paragrafu.

§ 9.

Obowiązki wobec posiadaczy gruntu.

Jeżeli osoba, której przysługuje prawo dysponowania opuszczonym gruntem (posiadacz) powróci w czasie istnienia zarządu przymusowego (§ 8) winien zarządca przymusowy dostarczyć mu ze zbiorów gruntu plonów w naturze, w ilości niezbędnej do wyżywienia aż do przyszłorocznych żniw. Posiadacz gruntu natomiast obowiązany jest współpracować w przedsiębiorstwie rolnem; wynagrodzenie za to przysługuje mu tylko o tyle, o ileby inaczej jego utrzymanie było zagrożone.

Obowiązek wyżywienia rozciąga się — o ile wydatność gruntu starczy — także na niezaopatrzonych członków rodziny posiadacza; ci ostatni obowiązani są również do współpracownictwa, o ile są zdolni do pracy.

O roszczeniach, wynikających z przepisów tego paragrafu, rozstrzyga Komendant obwodu po wysłuchaniu komisyi gospodarskiej; przeciw takim rozstrzygnięciom niema odwołania.

Artykuł IV.

Postanowienia wykonawcze i końcowe.

§ 10.

Sprawozdania z działalności komisyi.

Każda komisya gospodarska winna przedłożyć Komendzie obwodowej do 10. czerwca tabelaryczne zestawienie zużytkowania gruntów w każdej gminie, nadto 1. i 15. każdego miesiąca sprawozdanie o stanie uprawy i zasiewów, zaś w czasie żniw o zbiorach.

Formularze tabeli i sprawozdań ustala Jeneral-Gubernatorstwo.

§ 11.

Postanowienia karne.

Kto nie wypełnia oznaczonych w § 1 obowiązków co do swych gruntów, traci na bieżący okres gospodarski prawo używania gruntów, całkiem nieuprawionych lub niedostatecznie uprawionych, i plonów z nich. Jeżeli niemożność należytej uprawy nie zostanie udowodnioną, będzie nadto, stosownie do wielkości gruntu, nałożona grzywna do dwudziestu tysięcy koron lub areszt do jednego roku.

Każde inne przekroczenie tego rozporządzenia lub zarządzenia, wydanego na jego podstawie, tudzież zaniedbywanie obowiązków członka komisyi gospodarskiej, karane będzie grzywną do tysiąca koron, w razie niemożności ściągnięcia grzywny aresztem do trzech miesięcy.

Osobom, pobierającym zasiłki z funduszu c. i k. Zarządu wojskowego, mogą być te zasiłki odebrane, jeżeli się wzbraniają użyczyć dobrowolnej lub przepisanej pomocy według §§ 4—6.

Odsiedzenie kary aresztu może być odroczone aż do ukończenia pewnych robót rolnych albo zbiorów.

Rozstrzygnięcia, zarządzenia i orzeczenia karne na podstawie tego paragrafu wydaje Komenda obwodowa.

§ 12.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

187.

Organizacya komisyi gospodarczych.

W myśl § 2 powyższego rozporządzenia ma się w każdej gminie ukontytuować komisya gospodarcza, do której mają wejść jako członkowie zamianowani niniejszem niżej wymienieni.

Pilica i Kidów:

1) ks. Dziekan Mieczysław Froelich,
2) Pan Jan Bróg, inżynier,
3) Pan Jerzy Stamirowski,
4) Pan Kazimierz Arkuszewski, Pilica,
5) Pan Józef Kubiczek, wójt Pilicy,
6) Pan Straczyński, Siadcza,
7) Pan Szota Ludwik, wójt Kidowa.

Sułoszowa:

1) ks. Teofil Jabłoński,
2) Pan wójt Jan Michalski,
3) Pan Józef Ostachowski z Sułoszowej,
4) Pan Józef Gęgotek,
5) Pan Stanisław Gumowski z Kalinowa,
6) Pan Jan Żurowski z Łaz.

Jangrot:

1) ks. Piotr Jezierski,
2) ks. Jan Wójcik z Gołaczowa,
3) Pan Ludwik Marlikowski z Jangrota,
4) Pan Franciszek Furgał z Imbramowic,
5) Pan Leon Nowak z Glanowa,
6) Pan Mikołaj Szopa z Zagórowej,
7) Pan Rech Jan, wójt.

Ogrodzieniec:

1) ks. Józef Jędrychowski,
2) Pan Maryan Bartnicki, inżynier,
3) Pan Stefan Kwaśnicki, nauczyciel,
4) Pan Jan Leśniak, wójt,
5) Pan Szczepan Michniewski z Ogrodzieńca.

Skała:

1) Pan Mieczysław Majewski, c. i k. zarządca gminy,
2) Pan Paweł Avenarius z Sieciechowic,
3) Pan Ludwik Popiel z Ściborzyc,
4) ks. Jan Opara z Minogi,
5) ks. Pawłowski ze Skały,
6) Pan Józef Skarbek Borowski z Minogi,
7) Pan Gaszyński z Gołyszyna.

Kroczyce:

1) ks. Jan Bochenek z Kroczyc,
2) Pan Mateusz Gębka, wójt,
3) Pan Paweł Rachtan z Karlina,
4) Pan Stefan Cupioł, pisarz,
5) Pan Domagała Stanisław z Lgoty murowanej,
6) Pan Wacław Arkuszewski z Przyłupska,
7) Pan Jan Odechowski z Żerkowic.

Żarnowiec:

1) Pan Aleksander Kefferstein,
2) Pan Piotr Galasz z Goryczan,
3) Pan Tomasz Bieroń z Wielkich Łanów,
4) Pan Michał Janusz z Małoszyc,
5) Pan Andrzej Korpyś z Udorzy,
6) Pan Wojciech Bialeś,
7) Pan Stolarski Wojciech, c. i k. zarządca gminy.

Wolbrom:

1) Pan Ignacy Świętochowski z Poręby Dzierznej,
2) Pan Bogumił Nowagowski,
3) Pan Józef Plechowski, c. i k. zarządca gminy,
4) ks. Jan Latała z Bydlina,
5) Pan Julian Wdowik.

Rabsztyn:

1) Pan Antoni Minkiewicz z Olkusza,
2) Pan Michał Zub z Pomorzan,
3) Pan Franciszek Kluczewski z Olkusza,
4) Pan Mikołaj Geborski z Rabsztyna,
5) Pan Musielewicz Lucyan, c. i k. zarządca gminy.

Bolesław:

1) Pan Stanisław Margowski z Klucz,
2) Pan Karol Gaszyński z Krzykawki,
3) Pan Czesław Prażmowski z Bolesławia,
4) Pan Ignacy Lewowski z Bolesławia,
5) ks. Leon Brykalski z Bolesławia,
6) Pan Lorek Józef, wójt.

Cianowice:

1) Pan wójt Karpała Walenty,
2) Pan Antoni Konwalenko z Ojcowa,
3) Pan Pasierbiński z Grebenic,
4) Pan Filip Hubert z Smardzowic,
5) ks. Stanisław Raczkowski,
6) Pan Fusiecki z Ojcowa,
7) Pan Leon Pultorak z Będkowic.

Sławków:

1) ks. Pleszkiewicz,
2) Pan Świerczyński, wójt,
3) Pan Frych,
4) Pan Jan Goniewicz,
5) Pan Roman Ostrowski.

Do dokonania wyborów przewodniczących mają panowie wójtowie każdy dla swej gminy wezwać jak najprędzej wyżej wyznaczonych członków komisyj gospodarczych. Wspólna komisya dla gmin Kidowa i Pilicy ma urzędować w Pilicy.

Wybrani przewodniczący mają donieść c. i k. Komendzie obwodowej o swym wyborze najpóźniej do 10. maja 1916 roku, z którym to dniem komisye gospodarcze czynności swe rozpoczynają.

Komisye ustanowione rozkazem z 28. marca br. Nr. 930 znosi się.

188.

M. G. G. Praes. Nr. 1400/16.

Obwieszczenie.

C. i k. Komenda obwodowa w Olkuszu wyznaczyła od dnia 1. maja do 31. maja 1916 dla obwodu olkuskiego następujące ceny wytyczne, których należy się trzymać.

Oznaczone ceny nie są cenami maksymalnemi, tylko wytycznemi ustanowionemi w tym celu, aby sprzedającym i kupującym podać w ogólnym zarysie wskazówkę do normalnego kształtowania się cen.

Na podstawie rozporządzenia c. i k. Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa Nr. 1400/16 Präs. zarządzam co następuje:

Wszyscy kupcy albo inne osoby, które trudnią się w sposób przemysłowy sprzedażą poniżej wymienionych środków żywności w lokalach sklepowych lub na targach oraz sprzedają lub utrzymują na sprzedaż przedmioty codziennego zapotrzebowania, **obowiązani są cenę** przeznaczonych do sprzedaży artykułów **uwidocznić** w lokalu sklepowym w miejscu dostępnem dla klienteli, na stanowisku sprzedaży lub placu targowym, bądź to na samym towarze, bądź też w miejscu zupełnie widocznem, (okno wystawowe, drzwi wchodowe, stół do sprzedaży i t. p.).

Ceny oznaczające dokładnie ilość i gatunek towaru mają być wypisane pismem wyraźnie czytelnem.

Ilość towaru ma być oznaczona według zwyczajnie używanej **rosyjskiej miary i wagi**, ceny zaś mają być podane wyłącznie tylko **w walucie koronowej.**

Żądanie cen wyższych aniżeli podanych w cenniku lub uwidocznionych na towarze, lub **oznaczenie** w cenniku lub na towarze ceny, nieodpowiadającej istotnej wartości lub jakości towaru, będzie surowo karane na podstawie rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 15. września 1915. Nr. 38. **grzywną do 2000 koron lub aresztem do 6 miesięcy.**

Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę **do 2000 koron.**

Odmówienie sprzedania towaru po oznaczonej cenie, ukrycie towaru, lub złośliwe zniszczenie będzie karane **jeszcze surowiej, a to grzywną do 20.000 koron lub aresztem do jednego roku. Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do 20.000 koron, zarządzone zamknięcie lokalu przedsiębiorstwa i orzeczona utrata uprawnienia przemysłowego.**

Jako najwyższą granicę cen dla zakupów dla wojska i wojskowych zakładów ustanawia się, począwszy od 1 maja 1916 roku, ogłoszone tem obwieszczeniem ceny wytyczne względnie maksymalne.

Dotychczas ogłoszone ceny maksymalne, za zajęte i zarekwirowane artykuły, (np. słód, rzepak itd.) należy uważać tylko jako ceny przyjęcia dla administracyi wojskowej i w przyszłości nie będą nazywane cenami maksymalnemi, lecz cenami »przyjęcia«.

Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. maja 1916 roku.

Mięso, tłuszcze i wyroby masarskie.

	w hurcie 1 pud:		w detalu 1 funt:	
Wołowe mięso z kośćmi	K. —	h. —	K. 1	h. 40
» » bez kości	» —	» —	» —	» —
Polędwica	» —	» —	» 2	» —
Cielęcina	» —	» —	» —	» —
Baranina	» —	» —	» 1	» 20
Świnina	» 60	» —	» 1	» 80
Mięso wędzone	» —	» —	» 1	» 90
Słonina młoda	» —	» —	» 2	» 40
» wędzona	» —	» —	» 2	» 80
Szmalec	K. —	h —	K. 3	h. —
Tłuszcz bydlęcy	» —	» —	« 1	» 50
Margaryna	» —	» —	» 3	» 30
Tłuszcz roślinny	» —	» —	» 2	» 40
Kiełbasa zwyczajna . .	» —	» —	» 2	» 50
» krakowska . .	» —	» —	» 3	» —
» prasowana . .	» —	» —	» 2	» 50

W miejscowościach, leżących zdala od kolei, może być do niniejszych cen doliczony dodatek wysokości 10%.

Drób, ryby.

Gęsi	» —	» —	» 1	» 80
Kaczki	» —	» —	» 1	» 50
Kury . . . . . **1 sztuka**	» —	» —	» 4	» —
Karpie	» —	» —	» 2	» —
Szczupaki	» —	» —	» 2	» —
Ryby morskie	» —	» —	» 1	» 10
Śledzie (solone) **1 beczka** podług gatunku od . .	» 200 do		» 300	» —

Produkty mączne, chleb.

	w hurcie 1 pud: Kor.	hal.	w detalu 1 funt: Kor.	hal.
Mąka pszenna pytlowa	» —	» —	» —	» 21
» » razowa	» —	» —	» —	» 19
» żytnia pytlowa	» —	» —	» —	» 20
» » razowa	» —	» —	» —	» 17
Mąka kartofl. walcowana	» —	» —	» —	» 23
» » grochmalowa	» —	» —	» —	» 32
Kasza	» —	» —	» —	» 36
» perł. gruba (pęcak)	» —	» —	» —	» 21
» perłowa drobna	» —	» —	» —	» 22
Jagły	» —	» —	» —	» 40
Tatarka	» —	» —	» 1	» 10
Ryż	» —	» —	» —	» —
» łamany	» —	» —	» —	» —
Chleb Nr. 1 z mąką kartofl.	» —	» —	» —	» 20
» Nr. 2 z kartoflami	» —	» —	» —	» 14

Urzędownie ustanowione ceny.

Płody strączkowe.

Groch nieobierany	» 13	» —	» —	» 40
» obierany	» —	» —	» —	» —
Soczewica	» —	» —	» —	» —
Fasola	» 22	» —	» —	» 60

Mleko, jaja, produkty mleczarskie.

Mleko niezbierane **kwarta**	» —	» —	» —	» 40
» zbierane »	» —	» —	» —	» —
Ser krowi funt	» —	» —	» —	» 60
Masło stołowe	» —	» —	» 2	» 90
Masło kuchenne	» —	» —	» —	» —
Ser szwajcarski	» —	» —	» 3	» 50
Ser śmietankowy	» —	» —	» 2	» 40
Jaja świeże **1 sztuka**	» —	» —	» —	» 08
» przechowywane	» —	» —	» —	» —

Towary kolonialne i korzenne.

Kawa surowa	» 95	» —	» 2	» 75
		do	» 5	» —
» palona	» —	» —	» 3	» 50
		do	» 6	» —
Cukier w głowach	» 20	» —	» —	» 58
» w kostkach	» —	» —	» —	» —
» kryształ	» —	» —	» —	» —
» mączka	» —	» —	» —	» —
Herbata	» 220	» —	» 5	» 50
		do	» 8	» —
Kakao	» 200	» —	» 5	» —
Czekolada zwyczajna	» 130	» —	» 3	» 50
Sól	» —	» —	» —	» 11

	w hurcie 1 pud: Kor.	hal.	w detalu 1 funt: Kor.	hal.
Pieprz	» —	» —	» 3	» 20
Kminek	» —	» —	» 1	» —
Oliwa jadalna	» —	» —	» 6	» 50
Ocet **hektolitr**	» 80	» —	**litr** 2	» 50

Warzywo podług pór roku.

Kartofle **1 korzec** 280 f.	» 8	» —	1/4 korca 2.—	
Kapusta	» —	» —	» —	» 20
Marchew	» —	» —	» —	» —
Buraki	» —	» —	» —	» 10
Cebula	» —	» —	» —	» 40
Czosnek	» —	» —	» 2	» 40
Chrzan	» —	» —	» 1	» —

Owoce i konserwy owocowe.

Jabłka	» —	» —	» —	» 40
Śliwki suszone	» 45	» —	» 1	» 35
Powidła	» —	» —	»	» —

Napoje.

Wino [1])	» —	» —	» —	» —
Piwo **litr**	» —	» —	» —	» 50
Wódka **litr**	» —	» —	» 3	» —
Arak **litr**	» —	» —	» 4	» —
Woda sodowa	» —	» —	» —	» —

[1]) Podług faktury do 25% zarobku.

Bydło na rzeź.

Woły	» 28	» —	» —	» 80
Byki	» 28	» —	»	» 80
Krowy	K. 26	h. —	K. —	h. 80
Bydło młode	» —	» —	» —	» —
Cielęta	» —	» —	» —	» —
Świnie	» 60	» —	» —	» —
Owce	» —	» —	» 1	» 20

Pasza.

Siano [1]) **1 pud** 1 k. 70	**1 pud** 2	» —	» —	» —
Słoma **1 pud** — » 85	**1 pud** 1	» —	»	» —
Buraki cukrowe	» —	» —	» —	» —
» pastewne **6 pudów**	» 8	» —	» —	» —
Makuchy [2]) **1 pud** K. 3 h. 40	» 1 pud	—	» 3	» 60
Bób (bobik)	» —	» —	» —	» —
Wyka [3]) **6 pudów**	» 45	» —	» —	»

[1]) Urzędownie ustanowiona cena handlowa do 14 kor.
[2]) zajęte.
[3]) tylko do siewu.

Materyały opałowe, do oświetlenia i mycia.

	w hurcie 1 pud: Kor.	hal.	w detalu 1 funt: Kor.	hal.
Drzewo opałowe twarde m³	—	—	9	60
» » miękkie m³	—	—	9	60
Węgiel kamienny 6 pudów	4	08	4	38
Koks	—	—	—	—
Nafta . . . . . 1 kg.	—	—	—	75
Spirytus do palenia 1 hl.	420	—	litr 1	80
Zapałki . . . 10 pudełek	—	28	1 pudełko	03
Świece stear. zwycz. 1 klg.	4	—	kg. 4	50
Mydło twarde . . . 1 pud	65	—	1 funt 2	50
» szare	—	—	—	—
Soda krystaliczna 1 pud	14	—	—	40
Sieczka . . . . 6 pudów	16	—	—	—
Ospa (otręby) 6 pudów	20	—	—	11

189.

Ustanowienie komisyi szacunkowych

w celu ustalenia we wsiach i osadach materyalnych strat, wynikłych bezpośrednio z powodu działań wojennych.

Na zasadzie reskryptu c. i k. Wojennego Generał-Gubernatorstwa z dnia 8. grudnia 1915 roku Nr. 12259 Główna Komisya szacunkowa rolna Ziemi Kieleckiej utworzyła:

I) Komisyę Szacunkową obwodową w Olkuszu, pod przewodnictwem inż. Antoniego Minkiewicza, oraz

II) Komisye szacunkowe miejscowe:

1) dla gmin: Kidowa, Kroczyc, Ogrodzieńca i Pilicy pod przewodnictwem inż. Jana Broga zamieszkał. w Pilicy;

2) dla gminy Bolesław i Sławków pod przewodnictwem Stanisława Gadomskiego, zamieszkałego w Bolesławiu;

3) dla gminy Cianowice i Skała pod przewodnictwem Stanisława Kuszelewskiego, zamieszkałego w Łazach;

4) dla gminy Jangrot, Sułoszowa i Rabsztyn pod przewodnictwem inż. Jana Osmołowskiego, zamieszkałego w Olkuszu;

5) dla gminy Wolbrom i Żarnowiec pod przewodnictwem Feliksa Ścibora, zamieszkałego w Olkuszu.

Komisye szacunkowe rolne są utworzone w celu oszacowania we wsiach i osadach materyalnych strat wynikłych bezpośrednio z powodu działań wojennych.

Do zadań Komisyi Szacunkowych należy szacowanie strat:

1) w lasach,

2) w budowlach,

3) w melioracyach,

4) wskutek okopów oraz w zasiewach na pniu,

5) w inwentarzu żywym,

6) w inwentarzu martwym,

7) w ogrodach,

8) w ruchomościach domowych,

9) w przemyśle rolnym (młynach, maślarniach i t. p.),

10) w gospodarstwach rybnych,

11) w krescencyi i okopowiznie,

12) kościołach oraz budynkach parafialnych, gminnych i t. p.,

13) oraz strat wynikłych ze zbyt nizkiego szacunku zarekwirowanych rzeczy, nawet wówczas, gdy szacunkowa suma już została wypłacona, np. straty poniesione z racyi zbyt nizkiego oszacowania koni.

Wszystkie dotychczasowe szacunki strat wojennych, dokonane czy to przez Wójtów czy to przez Komitety Obywatelskie czy też przez jakiekolwiekbądź inne organizacye będą uwzględniane tylko jako materyał pomocniczy i tylko protokóły sporządzone przez powyższe komisye będą służyły wyłącznie i jedynie za podstawę przy rejestrowaniu strat wojennych, jakie poniósł kraj.

Wszyscy członkowie Komisyi szacunkowych przed objęciem funkcyi złożyli uroczystą przysięgę sumiennego pełnienia obowiązków.

Każdy protokół winien być stwierdzony przez dwóch świadków, którzy o ile tego zajdzie potrzeba, będą zaprzysiężeni, oraz przez poszkodowanego.

Szacowanie odbywać się będzie tylko na żądanie poszkodowanego i za opłatą; oszacowane będą szkody dotychczasowe jak również i straty, które mogą być jeszcze poniesione w przyszłości.

Komisye rozpoczęły działalność z dn. 12. kwietnia 1916.

190.

Rozporządzenie c. i k. Jeneral-Gubernatora wojskowego z dnia 20-go marca 1916 r.

Ułatwienie w ruchu granicznym z Galicyą.

Na podstawie § 5 rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 25. sierpnia 1915 dz. rozp. Nr. 35 i po porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem galicyjskiem zarządza się co następuje:

§ 1.

Mieszkańcy obwodów c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Polsce, graniczących bezpośrednio z Galicyą, którzy wskutek czynności gospodarczych muszą częściej przekraczać granicę, mogą prze-

PRZEPUSTKA GRANICZNA Nr. ....

ważna od .... do .... 191...

do częstszego przekraczania granicy między ....

a ....

w miejscu granicznem w ....

dla ....

zamieszkałego w ....

C. i k. Komenda obwodowa.

.... dnia .... 191...

L. S.

UWAGA co do ewentualnego zaprzęgu (konia, wozu, roweru) z podaniem i opisem tegoż (rodzaj wozu, płeć i maść zwierząt pociągowych, numer fabryczny roweru).

Opis osoby:

zatrudnienie .... oczy ....

wiek .... nos ....

wzrost .... usta ....

twarz .... broda ....

włosy .... szczególne znaki ....

Ewentualny własnoręczny podpis posiadacza:

....

Miejsce na wizy i szczególne uwagi organów pogranicznej straży:

chodzić do sąsiednich galicyjskich powiatów granicznych, jeżeli się zaopatrzą w wykaz według załączonego wzoru.

Wykaz ten, wystawiony bezpłatnie przez dotyczącego Komendanta obwodu, lub przez organa urzędowe, przez niego w tym celu upoważnione, należy odnawiać po upływie 28 dni.

§ 2.

Taksamo mogą mieszkańcy sąsiednich galicyjskich powiatów granicznych przy identycznych stosunkach gospodarczych przechodzić na terytoryum przyległego obwodu granicznego na obszarze c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Polsce, jeżeli się zaopatrzą w legitymacyę przepisaną § 5 rozporządzenia c. k. Namiestnictwa galicyjskiego z 30. lipca 1915 r. Nr. 18552 pr. Dz. u. kr. Nr. 33.

Legitymacya ta zaopatrzona w opis osoby i ewentualnie w własnoręczny podpis posiadacza ma być wystawiona przez dotyczącego c. k. Starostę, lub organa urzędowe przez niego w tym celu upoważnione i jest ważna najwyżej 28 dni.

§ 3.

Wymienione w §§ 1 i 2 dokumenta legitymacyjne uprawniają do przekroczenia granicy tam i z powrotem tylko w miejscach granicznych, w samej legitymacyi wyraźnie oznaczonych.

§ 4.

Przy pożarach i powodziach może straż graniczna dozwolić personalowi ratunkowemu na przekraczanie granicy bez legitymacyi.

§ 5.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane przez Komendę obwodową do wysokości, przewidzianej w Art. II. § 1 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 19. sierpnia 1915, Dz. rozp. Nr. 30.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy
Eryk br. Diller, Jenerał-Major w. r.

191.

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 31-go marca 1916 r.

Nauka języków w szkołach ludowych.

Dla celowego i pedagogicznie skutecznego przeprowadzenia § 8 ust. 1 tutejszego rozporządzenia z 31. października 1915 dz. rozp. l. 7 o szkolnictwie ludowem, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Nauka innego języka niż języka wykładowego ma się rozpocząć w szkołach ludowych z rokiem szkolnym 1916/17 w tej klasie, od której począwszy ten język stanowi obowiązkowy przedmiot nauki; z każdym następnym rokiem szkolnym należy naukę tę stopniowo zaprowadzać w najbliższej klasie wyższej.

§ 2.

O ile w poszczególnych szkołach ludowych rozpoczęto naukę drugiego języka na innej zasadzie, można jej udzielać nadal jako nadobowiązkowej.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy
Eryk br. Diller, Jenerał-Major, w. r.

192.

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 31-go marca 1916 r.

Ceny buraków cukrowych na kampanię w r. 1916/17.

§ 1.

W umowach o stałej cenie buraków cukrowych, na kampanię w roku 1916/17 muszą cukrownie zobowiązać się do płacenia conajmniej K. 4.16 za 100 kg. określonej umową wagi netto, loco cukrownia, względnie loco stacya kolejowa, położona najbliżej miejsca produkcyi.

W umowach, przy których cena, płacona plantatorom stosuje się do oczekiwanej ceny cukru, musi cena podstawowa wynosić conajmniej 3 Kor. 50 hal. za 100 kg.

§ 2.

Dla umów w sprawie dostawy buraków, zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, obowiązują na kampanię w roku 1916/17 wyżej wymienione minimalne ceny, o ile w umowie nie zostały ustanowione ceny wyższe.

§ 3.

Postanowienia w sprawie dostaw ubocznych (nasienie buraków, wytłoki, szlam i t. p.), w sprawie kosztów dowozu i stopniowania cen buraków, przyjętego dla dostaw loco stacya kolejowa, lub waga filialna, w stosunku do cen, obowiązujących przy dostawach wprost do cukrowni, które przyjęte zostały

w umowach o dostawę buraków na kampanię r. 1915/16, obowiązują nadal dla umów, odnoszących się do kampanii r. 1916/17.

§ 4.

Wszelkie umowy w sprawie dostawy buraków cukrowych, które zostały zawarte nie z cukrowniami, względnie celem przeróbki buraków na inne produkta przemysłowe, a nie na cukier, ważne są w każdym poszczególnym wypadku tylko za zezwoleniem c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego.

§ 5.

Interesy załatwione wbrew postanowieniom tego rozporządzenia są nieważne.

Zawieranie, pośrednictwo lub przeprowadzenie podobnych umów karane będzie przez Komendę obwodową po myśli postanowień rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 19. sierpnia 1915 r. Dz. rozp. Nr. 30.

§ 6.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy
Eryk br. Diller, Jenerał-Major, w. r.

193.

Zapomogi i pobory pensyjne dla obcokrajowców w zajętych obszarach Królestwa Polskiego.

Pobieranie pensyi przez funkcyonaryuszy państwa rosyjskiego pozostałych w zajętych obszarach, dalej zapomogi dla pozostałych rodzin tych funkcyonaryuszy państwowych, którzy wskutek wojny znajdują się poza obszarem okupacyjnym, oraz dla rodzin żołnierzy zostają przy zniesieniu dotychczasowych rozporządzeń w następujący sposób jednolicie uregulowane:

1. Warunkiem dla przyznania poborów lub zapomóg jest we wszystkich wypadkach rzeczywista potrzeba z powodu braku dochodów prywatnych, z których możnaby zaspokoić potrzeby życiowe, ponadto muszą funkcyonaryusze państwowi, emeryci i wdowy (sieroty), wykazać legalnym dowodem swoje prawo do poborów ze środków państwowych.

2. Urzędnicy państwowi i słudzy.

Funkcyonaryusze państwowi (włącznie ze służbą kolei państwowych) mogą za wynagrodzeniem otrzymać zajęcie w zarządzie, o ile to możliwe w charakterze odpowiadającym ich poprzedniemu stanowisku.

Uzyskanie posady czyni się zależnem od tego, że urzędnicy w piśmiennem oświadczeniu stosownie do postanowień konwencyi hagskiej z dnia 18. października 1907 r. zobowiążą się, powierzony im urząd lojalnie i sumiennie spełniać, nic nie czynić i wszystkiego zaniechać, co tylko mogłoby szkodę przynieść austryacko-węgierskiemu zarządowi na obszarach zajętych.

Wysokość wynagrodzenia, które nie może przekraczać pobieranych ostatnio od dotyczącego państwa poborów oznacza wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo.

3. Urzędnicy państwowi i służba (włącznie ze służbą kolei państwowych), którym nie może być udzielony zarobek przez danie im posady w zarządzie, mogą otrzymywać zapomogi w wymiarze połowy ostatnio pobieranej pensyi bez dodatków.

4. Emerytom oraz oficerom rosyjskiego zarządu państwowego można na ich prośbę wypłacać:

a) pełną emeryturę, o ile ona podług książki emerytalnej, względnie ostatniego wykazu płatniczego nie przewyższa 20 Kor. (10 rb.) miesięcznie;

b) kwotę 20 Kor. miesięcznie przy emeryturach od 20—40 Kor. (10—20 rb.);

c) połowę emerytury przy emeryturach powyżej 40 Kor. (20 rb.).

5. Wdowom i sierotom po funkcyonaryuszach państwowych należy wypłacać pobory według postanowień punktu 4.

6. Pozostałym rodzinom rosyjskich funkcyonaryuszy państwowych, które dowodnie utrzymywane były z dochodów głowy rodziny i które nie mogą rościć sobie prawa do ustawowych poborów po myśli punktów 3, 4, 5, albo też do zapomóg po myśli punktu 7, mogą być przyznane ciągłe zapomogi w wysokości 60 hal. dziennie dla każdego z członków rodziny, żyjącego we wspólności rodzinnej i starszego ponad 5 lat, w wysokości 30 hal. dziennie dla członków rodzin poniżej 5 lat i w wysokości 1 Kor. dziennie dla osób pojedynczych, nie żyjących we wspólności rodzinnej.

Ogólna suma pobieranych przez członków jednej wspólnie żyjącej rodziny zapomóg nie może żadną miarą przewyższać kwoty 45 K. miesięcznie i nie może też być większą od ostatnio pobieranych poborów utrzymującego rodzinę.

7. Zapomogi dla rodzin żołnierzy rosyjskich (osób niższych stopni wojskowych), które nie mają prawa do korzystania z zasiłków pieniężnych podług punktu 7, wynoszą 40 hal. dziennie dla każdego żyjącego we wspólności rodzinnej, a starszego ponad 5 lat członka rodziny, 20 hal. zaś dla każdego członka rodziny poniżej 5 lat.

Ogólna suma pobieranych przez członków jednej wspólnie żyjącej rodziny zapomóg nie może żadną miarą przewyższać 30 Kor. miesięcznie i nie może być większą, niż ostatnio przez utrzymującego rodzinę osiągnięty dochód.

Prośby o te wsparcia muszą być przez odnośną gminę pod osobistą odpowiedzialnością Naczelnika gminy potwierdzone i przez odnośny posterunek żandarmeryi sprawdzone.

8. Zapomogi i wsparcia dla biednych austryacko-węgierskich poddanych, oraz dla przynależnych do państw sprzymierzonych, zastrzeżone są rodzimemu zarządowi ubogich i mogą być tylko w wypadkach chwilowej i nieodzownej potrzeby, w niezbędnej wysokości udzielane; nigdy jednak zasadniczo z pominięciem rodzimej władzy i bez zastrzeżenia zwrotu.

Podania o zapomogi dla rodzin zmobilizowanych i o wszystkie inne ustawowo przysługujące wsparcia z funduszów publicznych wnosić należy do właściwej władzy w kraju rodzinnym.

9. Powyższe postanowienia wchodzą w życie na obszarach podlegających c. i k. Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu w Lublinie z dniem 4-go marca 1916 r.

194.

Obwieszczenie

w celu zapobieżenia szerzeniu się tyfusu plamistego.

W Wolbromiu, Pilicy, Kocikowej ad Pilica, Ogrodzieńcu, Kiełkowicach ad Ogrodzieniec, Ryczowie ad Ogrodzieniec, Dobrakowie ad Kidów i Dzwonowicach ad Kidów pojawiła się jedna z najbardziej zaraźliwych i niebezpiecznych chorób, znana pod nazwą: »tyfus plamisty«.

Choroba ta objawia się wysoką gorączką, bolem głowy, drobną czerwoną wysypką na ciele, majaczeniem i częstokroć utratą przytomności.

Wszystkie domy zakażone tyfusem plamistym są oznaczone odpowiedniemi ostrzegającemi kartkami i strzeżone przez wartę.

Najważniejszą bronią przeciw tyfusowi plamistemu jest czystość około własnej osoby, czystość w mieszkaniu i czystość w podworzu.

Wzywam wszystkich mieszkańców, aby dla własnego zdrowia unikali styczności z osobami pochodzącemi z domów zakażonych tyfusem plamistym i donosili Władzy (najbliższa Komenda żandarmeryi, wójt, sołtys) o każdym podejrzanym przypadku zachorowania.

Od współdziałania wszystkich mieszkańców będzie zależało rychłe stłumienie choroby, uwolnienie ludności od niebezpieczeństwa życia i otwarcie zamkniętych dziś targów w Pilicy i Wolbromiu.

Niestosowanie się do wydawanych zarządzeń oraz tajenie choroby zaraźliwej (tyfusu, ospy, cholery, szkarlatyny) będzie surowo i bezwzględnie karane.

195.

Obwieszczenie

w sprawie nowego kursu naukowego w c. k. szkole dla położnych w Krakowie.

W październiku roku 1916 rozpocznie się w c. k. Szkole dla położnych w Krakowie nowy dziesięciomiesięczny kurs naukowy dla kandydatek na akuszerki i już obecnie należy mi donieść w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15. maja b r. czy w gminie są jakie uczciwe kobiety, któreby miały ochotę i zamiłowanie do zawodu akuszeryjnego.

Kobiety te wysłałoby się z nastaniem jesieni do Krakowa, gdzie po ukończeniu kursów, zdałyby przepisany egzamin i wróciwszy do ojczystego kraju, mogłyby wykonywać zawodowo położnictwo.

W czasie od 1. do 4. października 1916 mają się wszystkie zgłoszone aspirantki jawić osobiście w Krakowie, w Dyrekcyi dla położnych.

Warunki przyjęcia do szkoły są następujące:

1) Zupełna znajomość polskiego języka w słowie, piśmie i rachunkach.

2) Niezamężne muszą być pełnoletnie (24 lat).

3) Żadna nie może mieć więcej niż 42 lat.

Nadto mają przedłożyć wszystkie kandydatki:

a) metrykę chrztu, względnie urodzin, b) świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza obwodowego, c) świadectwo szczepienia ospy, wystawione przez lekarza obwodowego, d) świadectwo przynależności, wystawione przez odnośny Urząd gminny, e) świadectwo moralności, wystawione przez odnośny Urząd gminny, f) zamężne — metrykę ślubu i zezwolenie męża, g) wdowy — metrykę śmierci męża.

Koszta utrzymania w Krakowie i nabycia narzę-

dzi i instrumentów położniczych ma ponosić sama kandydatka, względnie jej rodzina, w razie niezamożności dotycząca gmina.

Kandydatki reflektujące na pomoc gminy muszą się zobowiązać do wykonywania praktyki akuszeryjnej we własnej gminie przynajmniej przez 3 lata.

W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie mogą finansowo niezamożne gminy liczyć na moje poparcie do uzyskania na ten cel subwencyi w Wojskowem Generalnem Gubernatorstwie.

Wzmiankowana Szkoła dla położnych w Krakowie musi już teraz wiedzieć, ile będzie w jesieni kandydatek na akuszerki, dlatego trzeba stanowczo, aby pan Naczelnik (rządowy zarządca gminy) porozumiał się bezzwłocznie ze wszystkimi sołtysami i osobami interesowanemi i doniósł mi, jak już wyżej wspomniałem bezwarunkowo najdalej do 15. maja 1916, czy i ile będzie aspirantek, kwalifikujących się do tej szkoły.

Do sprawozdania, mającego się przedłożyć w wyznaczonym terminie, należy dołączyć wykaz kandydatek i podać co do każdej daty, wymagane w ustępach 1), 2), 3), a), b), c), d), e), f), g).

196.

Obwieszczenie

tyczące się egzaminowanych akuszerek i niekwalifikowanych kobiet, trudniących się udzielaniem pomocy przy porodach.

Wskutek rozporządzenia c. i k. Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa w Lublinie polecam Urzędowi gminnemu, aby mi przedłożył w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15. maja 1916:

A) Wykaz egzaminowanych akuszerek, wykonujących w gminie praktykę położniczą, wedle wzoru A.

B) Wykaz nie egzaminowanych kobiet, trudniących się odbieraniem dzieci, wedle wzoru B.

Wszystkie rubryki obu wykazów mają być ściśle i dokładnie wypełnione. Pojedyncze miasteczka, wsie i miejscowości, wchodzące w skład gminy, należy wykazać w porządku alfabetycznym.

Naczelnicy gmin (rządowi komisarze, zarządzający gminami), którzy nie przedłożą żądanych wykazów w wyznaczonym terminie, będą wezwani do odpowiedzialności.

B. Nr.	Imię, nazwisko i rok urodzenia akuszerki	Podanie szkoły, miejsca i daty uzyskania dyplomu	Wykonuje praktykę w:		ma posadę i pobiera płacę w wysokości	Uwaga
			Gminie (mieście)	wsi (części miasta)		
1.						
2.						
3.						
4.						

Wzór A.

B. Nr.	Imię, nazwisko i rok urodzenia pokątnej babki	Trudni się odbieraniem dzieci w: Gminie (mieście)	wsi (części miasta)	Była karaną kiedy? za co?	UWAGA

Wzór B.

Część nieurzędowa.

197.

Ogłoszenie.

W Jangrocie osiadła egzaminowana akuszerka Anna Żrałka. Naczelnik gminy Jangrot ma to ogłosić wszystkim mieszkańcom, a kobietom nie posiadającym stopnia akuszerki i trudniącym się udzielaniem pomocy przy porodach w Jangrocie i okolicznych wioskach zakazać wykonywania praktyki akuszeryjnej.

C. i k. żandarmerya będzie czuwać nad tym zakazem, kobiety zaś wykraczające przeciw temu zakazowi będą pociągnięte do surowej administracyjnej lub sądowej odpowiedzialności.

198.

Regulamin ruchu dla c. i k. automobilów na linii Lublin-Zamość.

§ 1.

Od dnia 10. kwietnia 1916 został otwarty regularny ruch automobilowy między Lublinem a Zamościem. Odjazd z Lublina będzie się odbywał we wszystkie dni parzyste, z Zamościa we wszystkie dni nieparzyste każdego miesiąca.

W miesiącach, które liczą 31 dni, automobil dnia 31 nie będzie kursował.

Połączenie automobilowe jest przedewszystkiem przeznaczone dla osób wojskowych, w miarę zaś wolnych miejsc mogą zająć przedział II klasy osoby cywilne, o ile posiadają ważne dokumenta podróżne.

Rozkład jazdy następuje poniżej.

Każdy bez wyjątku musi zapłacić cenę biletu jazdy.

Podróżny jest uprawniony wziąć ze sobą pakunek 10 kg. Jeżeli pakunek waży więcej jak 10 kg., wówczas należy uiścić ustanowioną opłatę (za każdą jednostkę do 20 kg.). Każda rozpoczęta jednostka wagi liczona będzie za całość. Najwyższa waga pakunku podróżnego wynosi 50 kg. Żaden dokument podróżny nie daje uprawnienia do zniżki ceny jazdy.

§ 2.

Tylko tacy podróżni będą przyjęci do jazdy, którzy porządnie i czysto są ubrani oraz byli szczepieni przeciw chorobom zakaźnym.

§ 3.

Jazdę automobilem odbywa podróżny na swoje ryzyko i niebezpieczeństwo. Przez samo kupno biletu jazdy zgadza się podróżny z tym warunkiem bez żadnego wyjątku.

§ 4.

Za normalną i przepisową jazdę jest w pierwszym rzędzie odpowiedzialnym przydzielony podoficer jako konduktor (urzędnik pocztowy), następnie zaś szofer. Zarządzeniom wydanym przez te organa należy bezwarunkowo być posłusznym. W razie niestosowania się do tych zarządzeń uprawnionym jest podoficer wykluczyć podróżnego od dalszej jazdy bez prawa żądania przez niego zwrotu zapłaconej ceny jazdy.

§ 5.

Przeciążenie wozu automobilowego jest niedozwolone.

§ 6.

Pozostały ze sprzedaży biletów czysty zysk po odciągnięciu kosztów będzie przeznaczony na cele dobroczynne.

ROZKŁAD JAZDY

Cena biletu jazdy				Odjazd	STACYA			Przyjazd	Cena biletu jazdy			
Km.	Wojsk.	Cywil.	20 kg. pakun.	Godzina					Wojsk.	Cywil.	20 kg. pakun.	Km.
				7·25 przedpoł.	ze	Zamościa Urząd pocztowy	do	1·00				
13	0·80h	3 K	1 K	8·05	do	Starego Zamościa (według potrzeby)	ze	12·20	0·80h	3 K	1 K	13
				8·10	ze	Starego Zamościa	do	12·15				
8	00·6h	2 K	0·50h	8·35	do	Izbicy Posterunek Żandarm.	ze	11·50	0·60h	2 K	0·50h	8
				8·45	z	Izbicy	do	11·40				
11	0·70h	2K50	1 K	9·25	do	Krasnostawu (Poczta)	z	11·00	0·70h	2·50h	1 K	11
				9·35	z	Krasnostawu	do	10·50				
19	1K30	4K20	2 K	10·46	do	Fajsławic (według potrzeby)	z	9·40	1K30	4·20h	2 K	19
				10·50	z	Fajsławic	do	9·35				
9	0·60h	2 K	0·50h	11·15	do	Piasków Posterunek Żandarm.	z	9·10	0·60h	2 K	0·50h	9
				11·25	z	Piasków	do	9·00				
8	0·60h	2 K	0·50h	11·50	do	Wierzchowiska HH (według potrzeby)	z	8·35	0·60h	2 K	0·50h	8
				11·55	z	Wierzchowiska	do	8·30				
16	1K10	3K50	1K50	1·00	do	Lublina (Poczta)	z	7·25 przedpoł.	1K10	3·50h	1·50h	16

C. i k. Komendant obwodu

Pułkownik Kwiatkowski, w. r.

Kraków. — Druk W. L. Anczyca i Spółki.